

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

26. 06. 2023–30. 06. 2023.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА „FRONT OFFICE“

Сарајево, 03. 07. 2023. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА
26. 06. 2023–30. 06. 2023.

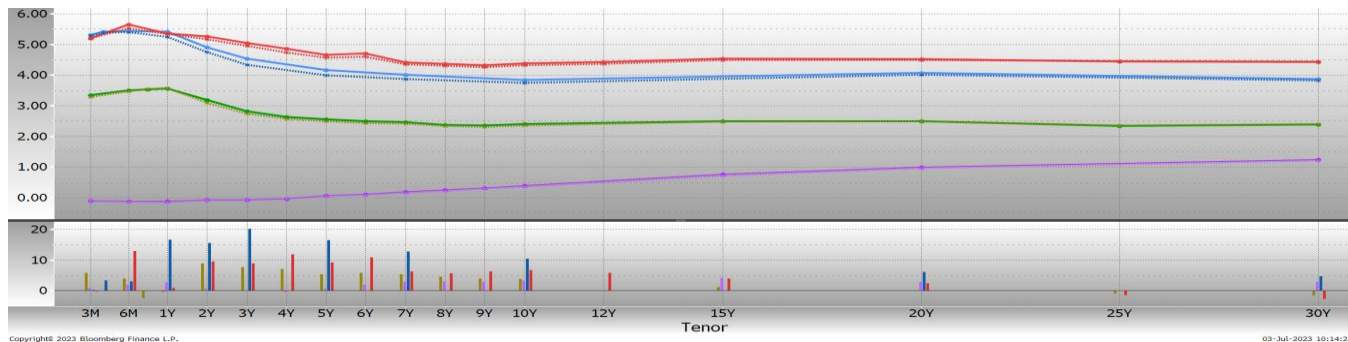
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	23.6.'23.		30.6.'23.		23.6.'23.		30.6.'23.		23.6.'23.		30.6.'23.		23.6.'23.		30.6.'23.	
2 године	3.11	-	3.20	↗	4.74	-	4.90	↗	5.18	-	5.27	↗	-0.07	-	-0.07	➡
5 година	2.50	-	2.55	↗	3.99	-	4.16	↗	4.57	-	4.66	↗	0.06	-	0.07	↗
10 година	2.35	-	2.39	↗	3.73	-	3.84	↗	4.32	-	4.39	↗	0.37	-	0.40	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Бубилове

Доспијеће	Приноси			
	23.6.'23.	-	30.6.'23.	
3 мјесеца	3.307	-	3.382	↗
6 мјесеци	3.460	-	3.500	↗
1 година	3.598	-	3.589	↘

Графикон 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Графикон приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 30. 06. 2023. године (пуне линије) и 23. 06. 2023. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графикона приказана је разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

EBPO3OHA

На годишњем форуму ЕЦБ-а, који се одржао у Португалу, предсједница ЕЦБ-а, *Lagarde*, изјавила је да ће ЕЦБ наставити да повећава каматне стопе у јулу, али мора избјећи очекивања пребрзог преокрета политике, напомињући да је мало вјероватно да ће ЕЦБ у скоријој будућности моћи рећи да је достигнут врхунац каматних стопа. Још неколико званичника ЕЦБ-а током прошле седмице у својим изјавама је сигнализирало потребу додатног повећања каматних стопа, односно неизвјесност када би могао бити достигнут врхунац каматних стопа. Посматрани период обиљежен је објављивањем податка о кретању инфлације за еврозону, али и за неколико водећих појединачних чланица еврозоне за јуни. Тако је, на примјер, у Њемачкој забиљежен раст инфлације, док је на нивоу еврозоне, као и код осталих водећих чланица еврозоне, забиљежен приличан пад исте. Ипак, стопа основне инфлације поново је забиљежила раст, што би могло представљати основ за креаторе монетарне политике за наставак повећања каматних стопа. На тржишна кретања у еврозони приличан утицај су имали и економски подаци објављени за тржиште САД. Приноси њемачких обвезница су повећани између 4 и 9 базних поена, а приноси италијанских обвезница између 9 и 16 базних поена, при чему су највеће промјене забиљежене на предњем дијелу криве.

На почетку прошле седмице објављен је Ифо индекс пословне климе и очекиваног повјерења у Њемачкој за јуни, а оба податка су забиљежила пад. Из Ифо института су саопштили „да се олујни облаци појављују изнад економије ове земље“ уз све веће ризике да ће у II кварталу ова економија забиљежити контракцију. Очекивања индустрије за извоз су значајно смањена, док глобални раст каматних стопа смањује тражњу. У мјесечном извјештају *Deutsche Bundesbank* наведено је да се очекује да ће се рецесија у Њемачкој окончати у II кварталу, те да ће у овом кварталу и БДП бити благо повећан. За 2023. годину у потпуности *Bundesbank* очекује да ће БДП бити смањен за 0,3%, након чега ће у 2024. години успиједити раст од 1,2% и раст од 1,3% у 2025. години.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ	МАЈ	1,5%	1,4%	1,9%
2.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	ЈУН	5,6%	5,5%	6,1%
3.	Стопа основне инфлације – ЕЗ (прелим.)	ЈУН	5,5%	5,4%	5,3%
4.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.)	ЈУН	6,8%	6,8%	6,3%
5.	Стопа инфлације – Француска (прелим.)	ЈУН	5,4%	5,3%	6,0%
6.	Стопа инфлације – Холандија (прелим.)	ЈУН	6,9%	6,4%	6,8%
7.	Стопа инфлације – Италија (прелим.)	ЈУН	6,8%	6,7%	8,0%
8.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.)	ЈУН	1,5%	1,6%	2,9%
9.	Стопа инфлације – Ирска (прелим.)	ЈУН	-	4,8%	5,4%
10.	Стопа незапослености – ЕЗ	МАЈ	6,5%	6,5%	6,5%
11.	Стопа незапослености – Њемачка	ЈУН	5,6%	5,7%	5,6%
12.	Стопа незапослености – Италија	МАЈ	7,9%	7,6%	7,8%
13.	Стопа незапослености – Белгија	МАЈ	6,5%	6,5%	6,5%
14.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	APR	-	-1,8%	4,2%
15.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	МАЈ	-4,9%	-5,1%	-8,4%
16.	Малопродаја – Холандија (Г/Г)	МАЈ	-	6,3%	2,9%
17.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	МАЈ	5,0%	6,0%	5,7%
18.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	МАЈ	-3,6%	-3,6%	-4,3%
19.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	ЈУН	95,7	95,3	96,4
20.	ГфК индекс повјерења потрошача – Њемачка	ЈУЛ	-23,0	-25,4	-24,4
21.	Ифо индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка	ЈУН	88,1	83,6	88,3
22.	Индекс економског повјерења – Италија	ЈУН	-	108,3	108,6

САД

Приноси на америчке државне обвезнице су, под утицајем објављивања позитивних економских података, током протекле седмице забиљежили раст дуж цијеле криве, посебно на предњем и средњем дијелу криве. Предсједник *Феда, Powell*, је на конференцији изјавио да се ове године очекују два повећања каматних стопа, али да нису искључена додатна повећања на предстојећем састанку ФОМЦ-а у јулу. *Powell* је истакао да стопа инфлације неће достићи ниво од 2% прије 2025. године и да су далеко од смањења каматних стопа. Нагласио је потребу да се процијени утицај кампање повећања каматних стопа на економију, наводећи да су узастопна повећања каматних стопа и даље „на столу”. Тржиште је процијенило да је говор предсједника *Феда, Powell*, означио шансу од 74% да ће на наредном састанку ФОМЦ-а, у јулу, доћи до повећања референтних каматних стопа. Снажни економски подаци за САД, укључујући повећану продају нових породичних кућа и повећање повјерења потрошача, дају подршку очекивањима даљњег поопштравања од стране *Феда*. С друге стране, предсједник *Biden* има за циљ да побољша јавно расположење о економији САД, истичући своју визију америчког просперитета средње класе, уз планове да инвестира у критичне

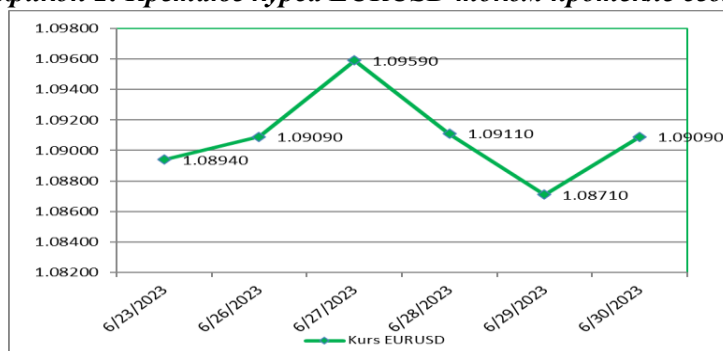
области као што су полупроводници и образовање радника. Министарка финансија САД, *Yellen*, изразила је увјерење да ће америчка економија задржати снажно тржиште рада уз истовремено смањење инфлације, чак и ако економија успори. *Yellen* је нагласила да је привреда отпорнија него што се очекивало и док неки сектори успоравају, домаћинства снажно троше, а предузећа настављају да улажу.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс повјерења потрошача ЈУН	104,0	109,7	102,5
2.	Продаја нових кућа (М/М) МАЈ	-1,0%	12,2%	3,5%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите 23. јун	-	3,0%	0,5%
4.	Велепродајне залихе (М/М) П МАЈ	-0,1%	-0,1%	-0,3%
5.	Поруџбине трајних добара (прелим.) МАЈ	-0,9%	1,7%	1,2%
6.	ГДП (Q/Q) годишње – (прелим.) I квартал	1,4%	2,0%	2,6%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 24. јун	265.000	239.000	265.000
8.	Стални захтјеви незапослених 17. јун	1.765.000	1.742.000	1.761.000
9.	Лични приходи МАЈ	0,3%	0,4%	0,3%
10.	Лична потрошња МАЈ	0,2%	0,1%	0,6%
11.	ПЦЕ дефлатор (Г/Г) МАЈ	3,8%	3,8%	4,3%
12.	Индекс расположења потрошача Унив. из Мичигена Ф ЈУН	63,9	64,4	59,2

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст с нивоа од 1,0894 на ниво од 1,0909.

Графикон 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Премијер *Sunak* је наставио да даје подршку БоЕ и њеним напорима у превазилажењу инфлације након што су торијевци критиковали гувернера БоЕ *Baileya* да „спава за воланом“. *Dhingra*, која је једна од чланова МПЦ БоЕ и која је на прошлом састанку гласала за раст каматних стопа, очекује да ће инфлација ускоро ослабити с обзиром на скорији пад прерађивачких цијена које би се требале пренијети и на производе намијењене крајњим купцима. Цијене хране су и даље највећи проблем. Истакла је да постоји „веома, веома, оштар пад произвођачких цијена“ на које се обраћа мало пажње, док трошкови потрошача касније бивају смањени, током наредног квартала или наредна два квартала. Индекс цијена у продавницама које прати Малопродатни конзорцијум Велике Британије (БРИЦ) је у јуну смањен на 8,4% са мајских 9,0% годишње. Ово је најоштрији пад од када су цијене у продавницама почеле да биљеже раст, а то је од краја 2021. године. Раст цијена хране је успорен други мјесец заредом и сада износи 14,6%, док је у мјесецу раније износио 15,4%, а вођен је падом цијена основних намирница попут млијека, јаја, сира итд. Један од званичника БоЕ, *Tenreiro*, изјавила је да БоЕ нема потребе да даље повећава каматне стопе да би обуздала инфлацију и да ризикује с наглим промјенама, уколико још више поштри монетарну политику. *Tenreiro* се противила повећању каматних стопа још од децембра, а прошле седмице је гласала против повећања на састанку БоЕ. Према

њеном мишљењу, биће потребно попуштање монетарне политике како би се достигао циљани ниво инфлације. С друге стране, гувернер БоЕ се не слаже с појединим очекивањима инвеститора да ће БоЕ можда морати да почне смањивати каматне стопе за мање од годину дана.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	БРЦ индекс цијена у продавницама (Г/Г)	ЈУН	-	8,4%	9,0%
2.	Нето потрошачки кредити (у млрд. GBP)	МАЈ	1,5	1,1	1,5
3.	Број одобрених хипотекарних кредита	МАЈ	49.700	50.500	49.000
4.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	ЈУН	-4,0%	-3,5%	-3,4%
5.	БДП (Q/Q) Ф	I КВАРТАЛ	0,1%	0,1%	0,1%
6.	Лична потрошња (Q/Q) Ф	I КВАРТАЛ	0,0%	0,0%	0,2%
7.	Извоз (Г/Г) Ф	I КВАРТАЛ	-8,1%	-6,9%	-1,4%
8.	Увоз (Г/Г) Ф	I КВАРТАЛ	-7,2%	-3,8%	-0,2%
9.	Текући рачун (у млрд. GBP)	I КВАРТАЛ	-8,5	-10,8	-2,5

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио раст с нивоа од 0,85669 на ниво од 0,85927. GBP је депрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD смањен с нивоа од 1,2714 на ниво од 1,2703.

ЈАПАН

Током протекле седмице су се појавиле шпекулације о могућој интервенцији на валутном тржишту у Јапану како JPY наставља да слаби, док су поједини званичници коментарисали, укључујући највишег валутног дипломату и министра финансија *Suzukija*, да су промјене девизног курса брзе и једностране. Бивши члан Одбора БоЈ, *Sakurai*, изјавио је да ће се БоЈ вјероватно постепено кретати ка укидању огромних подстицаја, док би се политика контроле криве приноса (YCC) могла прилагодити већ у октобру. *Sakurai* сматра да ће БоЈ вјероватно ревидирати прогнозе економског раста и инфлације за ову фискалну годину на наредном састанку у јулу, али да ће задржати непромијењену монетарну политику, док не види да ли ће плате наставити да расту након исплате љетних бонуса, као и због неизвјесности око глобалне економске перспективе. Додао је да ће кључни моменат бити у периоду октобра или децембра када би БоЈ могла да изврши промјене уколико се растућа економија одржи. Креатори монетарне политике и пословни лидери су изгледа много оптимистичнији у погледу недавне депрецијације JPY него што су били претходне године кад су реаговали интервенцијом. JPY је депрецирао у односу на USD на најнижи ниво у посљедњих скоро осам мјесеци, а у односу на EUR се налази на најнижем нивоу у посљедњих 15 година. Гувернер *Ueda* изјавио је да би БоЈ могла да почне са нормализацијом политике ако буду увјерени да ће се инфлација повећати током наредне године, али за сада очекују да ће се раст цијена успорити крајем 2023. године. Економисти и аналитичари сугеришу да се недавна слабост JPY посматра као привремена, с перцепцијом да се свјетске централне банке приближавају крају циклуса повећања каматних стопа, што пружа извјесно олакшање. Дуготрајнији период скромне депрецијације валуте могао би потенцијално да подржи дугорочну снагу JPY и олакша промјену монетарне политике БоЈ. Замјеник гувернера БоЈ, *Himino*, изјавио је да је недавни раст цијена јачи него што је раније било пројектовано и да су инфлаторна очекивања кренула навише, што је знак да се економија приближава постизању циљаног нивоа од 2%. Истичући потребу да се за сада задржи ултрастимулативна монетарна политика, *Himino* је изјавио да се у економији примјеђује мјешавина инфлације која потискује трошкове и раста цијена вођених домаћом тражњом.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г)	MAJ	1,8%	1,6%
2.	Водећи индекс Ф	APR	-	96,8
3.	Коинцидирајући индекс Ф	APR	-	97,3
4.	Малопродаја (Г/Г)	MAJ	5,2%	5,7%
5.	Индекс повјерења потрошача	JUH	36,1	36,2
6.	Стопа инфлације у Токију (Г/Г)	JUH	3,4%	3,1%
7.	Стопа незапослености	MAJ	2,6%	2,6%
8.	Индустријска производња (Г/Г) П	MAJ	4,3%	4,7%
9.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	MAJ	-2,7%	3,5%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст с нивоа од 156,66 на ниво од 157,44. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст с нивоа од 143,70 на ниво од 144,31.

Одрницање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедељак износила је 69,16 USD (63,48 EUR).

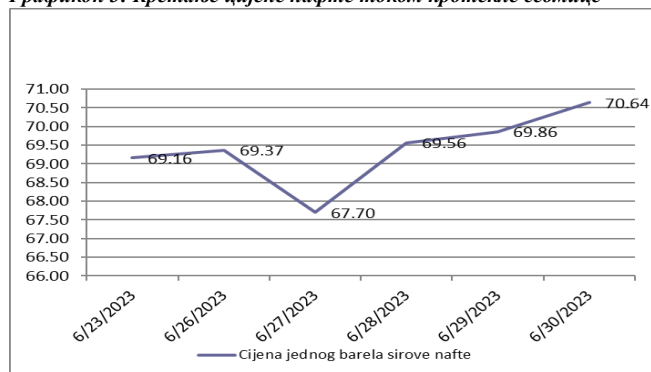
Током протекле седмице цијена нафте је осцилирала између 67 и 71 USD по барелу. Почетком седмице цијена је била промјењива под утицајем покушаја побуне групе „Вагнер“ Јевгенија Пригожина у Русији, што је појачало забринутост. На енергетској конференцији у Куала Лумпуру, представници „Сауди Арамко“ су саопштили да вјерују да ће тржишне основе за нафту остати стабилне и у другој половини 2023. године, како тражња с тржишта у експанзији предвођених Кином и Индијом превазилази ризике рецесије у развијеним земљама. У уторак је цијена смањена под утицајем смиривања ситуације у Русији, што је водило смањеним ризицима на тржишту нафте. Русија планира повећати извоз „морског“ дизела за 11%, на више од 587.000 барела дневно током јула, с обзиром на то да су рафинерије повећале проток и производњу након редовног сезонског одржавања. Трансфер нафте Русије између танкера на мору се помјерио из шпанске енклаве под утицајем притисака локалних власти и ЕУ.

Цијена нафте је забиљежила раст током трговања у четвртак, а након објављивања снажних америчких економских података. Осим тога, подаци ЕИА су показали да су се залихе сирове нафте у САД прошле седмице смањиле за 9,6 милиона барела.

Тражња нафте у САД је у априлу повећана на највиши ниво у посљедњих 16 година, сезонски прилагођено, према мјесечним подацима које је објавила ЕИА. У извјештају је наведено да је тражња у САД повећана на 20,45 милијарди барела дневно.

На затварању тржишта у петак, цијена једног барела сирове нафте износила је 70,64 USD (64,75 EUR). Цијена нафте забиљежила је седмични раст од 2,14%.

Графикон 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата износила је 1.921,20 USD (1.763,54 EUR).

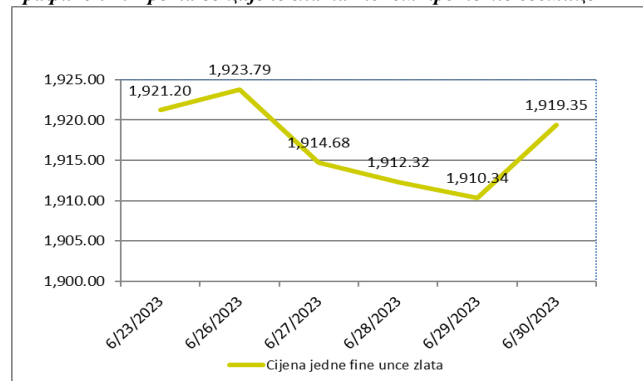
Током протекле седмице цијена злата имала је тенденцију пада до четвртка. Почетком седмице су се појавиле вијести да су ЕТФ смањили позиције злата за 547.000 унци у прошлој седмици, према подацима које је објавио Блумберг. Наредног дана цијена је наставила да се смањује под утицајем позитивних података који су објављени за САД.

До четвртка је цијена наставила да се смањује те је током трговања смањена на најнижи ниво у посљедња 3,5 мјесеца. Пад цијене долази као резултат продужења периода високих каматних стопа, што се свакако одражава на цијену злата. Снажнији долар је, такође, утицао на пад цијене злата, јер је у овом случају злато постало скупље за купце из других валута. У четвртак је цијена злата иницијално смањена на ниво око 1.890 USD по унци након објављивања података с америчког тржишта, али се до краја трговања кориговала на више те је на затварању тржишта забиљежен незнатан пад исте у односу на претходни дан. Пад цијене злата дошао је и као резултат посљедњих коментара предсједника *Feda Powella*, који је указао на потенцијални раст каматних стопа у јулу и септембру с циљем сузбијања инфлације.

У петак је цијена злата повећана након након што су објављени економски подаци за САД, тачније ПЦЕ дефлатор, који представља мјеру инфлације у САД, а који је у мају смањен у односу на мјесец раније.

На затварању тржишта цијена злата износила је 1.919,35 USD (1.759,42 EUR). Цијена је забиљежила седмични пад од 0,10%, што је трећи седмични узастопни пад овог племенитог метала.

Графикон 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.